Architektúra 16 - Klasicistická architektúra :)

Typické znaky

Je reakciou na pompéznosť, dekoratívnosť a mystickosť barokových stavieb.

Do popredia sa v tomto období dostala racionálnosť, disciplína a objektívny poriadok, čo sa prejavilo i v architektúre.

Mnohé architektonické diela boli inšpirované antickými stavbami (mnohí dokonca napodobňovanie antiky považovali za jedinú správnu umeleckú cestu).

Mnohí architekti sa dopustili základných chýb, keď podľa antických vzorov budovali len určité časti stavieb, nie celú stavbu (často vznikli diela plné protikladov).

Klasicistická architektúra sa usilovala o jednoduchosť, harmóniu a vyváženosť architektonických foriem.

Stavby sa vyznačovali prehľadnou kompozíciou, geometrickou pravidelnosťou a symetriou.

Často sa využívali antické architektonické prvky, ako stĺpy, tympanóny, portiky a kupoly.

Fasády boli jednoduché, prehľadne členené a bez nadmernej ornamentiky.

Obľúbené boli stĺpové priečelia pripomínajúce antické chrámy.

Pôdorysy stavieb boli pravidelné a založené na geometrických princípoch.

Na stavbu sa používali najmä kameň, tehla, omietka, mramor a drevo.

Rozvíjala sa výstavba reprezentačných verejných budov, múzeí, divadiel, knižníc a vládnych palácov.

Architektúra bola ovplyvnená myšlienkami osvietenstva, ktoré zdôrazňovali rozum a poriadok.

Interiéry boli elegantné, ale podstatne striedmejšie než barokové.

Najvýznamnejšie stavby

Panthéon (Paríž):

- pôvodne kostol sv. Genovévy,
- patrí medzi najvýznamnejšie klasicistické stavby Európy,
- inšpirovaný antickým rímskym Pantheónom.

Brandenburská brána (Berlín):

- jeden zo symbolov Berlína,
- jej architektúra vychádza z antických gréckych propylají.

Britské múzeum (Londýn):

- významná ukážka anglického klasicizmu,
- charakteristické monumentálnym stĺpovým priečelím.

Kapitol Spojených štátov amerických (Washington):

- jedna z najslávnejších klasicistických stavieb sveta,
- spája antické formy s reprezentatívnou štátnou architektúrou.

Márfiho (Primaciálny) palác (Bratislava):

- najvýznamnejšia klasicistická stavba na Slovensku,
- vyniká vyváženou kompozíciou a elegantnou výzdobou.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Kapitol vo Washingtone

Obdobie a vznik

- druhá polovica 18. storočia až prvá polovica 19. storočia,
- vznikla ako reakcia na barok a rokoko,
- rozvíjala sa pod vplyvom osvietenstva,
- nadväzovala na architektúru antického Grécka a Ríma.

Charakteristika

- klasicizmus predstavuje návrat k antickým ideálom krásy, poriadku a rozumovosti,
- zdôrazňuje jednoduchosť, symetriu a racionalitu,
- architektúra sa riadi jasnými pravidlami proporcií,
- prevládajú pokojné a vyvážené kompozície.

Typické znaky

- symetria,
- geometrická pravidelnosť,
- horizontálne členenie fasád,
- stĺpy a polstĺpy,
- portikus,
- tympanón,
- kupola,
- jednoduchá dekorácia,
- harmonické proporcie,
- návrat k antickým vzorom.

Materiály

- kameň,
- tehla,
- mramor,
- drevo,
- omietka,
- štukové prvky používané s mierou.

Typické stavby

- múzeá,
- divadlá,
- knižnice,
- vládne budovy,
- paláce,
- mestské domy,

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

- kostoly,
- pamätníky.

Najvýznamnejší architekti

Jacques-Germain Soufflot:

- autor Panthéonu v Paríži,
- jeden z hlavných predstaviteľov francúzskeho klasicizmu.

Karl Friedrich Schinkel:

- najvýznamnejší predstaviteľ nemeckého klasicizmu,
- autor mnohých významných berlínskych stavieb.

Robert Adam:

- významný britský architekt,
- podieľal sa na rozvoji anglického klasicizmu.

Najvýznamnejšie pamiatky

- Panthéon v Paríži,
- Brandenburská brána v Berlíne,
- Britské múzeum v Londýne,
- Kapitol vo Washingtone,
- Primaciálny palác v Bratislave.

Klasicistická architektúra na Slovensku

Klasicizmus sa na Slovensku rozšíril koncom 18. a začiatkom 19. storočia. Uplatnil sa najmä pri stavbe kaštieľov, kúrií, mestských palácov, kostolov a verejných budov. K významným pamiatkam patria Primaciálny palác v Bratislave, evanjelické kostoly s antikizujúcimi priečeliami a viaceré šľachtické sídla prestavané v klasicistickom duchu.

Význam

Klasicistická architektúra priniesla návrat k antickým ideálom, racionalite a harmonickým proporciám. Stala sa architektonickým vyjadrením osvietenského myslenia a ovplyvnila vzhľad verejných budov, palácov a miest v Európe i Amerike.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania